

de geneeskundige overbevolking in de steden steeds grooter wordt. Weenen telde in 1887 1377 artsen, in 1910 3046. In het geheele land is sedert 1887 hun aantal met 76 pCt. vermeerderd, terwijl de bevolking met 28 pCt. is toegenomen. In 1880 waren 12 pCt. van de studenten gereesheeren, in 1891 49 pCt.! Van 1885 tot 1904 zijn 12.300 nieuwe artsen toegelaten, doch de toeneming van het aantal geneeskundigen bedroeg slechts 4500 (*Lancet*).

PINKHOF.

INGEZONDEN.

HET TOESTEL TOT ONDERZOEK VAN DEN KLEURENZIN.

Collega TANGE, die blijkens vroegere artikelen het zeer loffelijk streven heeft op herzien van keuringsreglementen aan te dringen, tracht eenige zwakke punten van het door WEVE en mij beschreven toestel aan te wijzen. Wij hebben er niet aan gedacht diep in te gaan op het *onderzoek* van den kleurenzin; wij gaven slechts de beschrijving van een *toestel*, de bewijzen, dat het bruikbaar en betrouwbaar was, ook voor klinisch onderzoek; wij wenschen het niet-vermelden van contrastverschijnselen dus niet als een verzuim te zien aangemerkt. Wat de fixatie betreft, kunnen wij collega TANGE geruststellen; met een zwak psisma kan men het licht projecteeren, waar men wenscht, op velden, die vlak bijeen, ver uiteen, boven en naast elkaar liggen, naar de behoefte van elk onderzoek.

Wij hebben ons laten verleiden op bldz. 865 cijfers te geven, waardoor men in vele gevallen de diagnose eener kleurzinafwijking zou kunnen stellen; wij hebben echter tevens opgemerkt, dat niet zelden een uitbreiding van het onderzoek noodig zal zijn, waartoe ons toestel ons in staat stelt. Dat de genoemde waarden voor 4 verschillende edities van ons toestel groote verschillen zouden vertoonen, is een vrees, waarvoor collega TANGE geen grond aanvoert; wij kunnen het dus een ongegronde vrees noemen.

Tenslotte noodgedrongen onze meening in zake keuringsreglementen; men eische daarin *geen* cijfers, geen grenswaarden, geen onderzoek met een bepaald toestel, maar een *diagnose* (als dichrormaat, verkregen kleurenblindheid enz. enz.) en drage zorg door regelmatig herzien dezer reglementen, dat deze indeeling der kleurzinafwijkingen in bepaalde groepen in overeenstemming blijve met den stand onzer kennis. Aan hem, die de keuring verricht, de aansprakelijkheid voor zijn diagnose, voor zijn middelen van onderzoek; aan een keuringscommissie de taak de waarde dezer diagnose te beoordeelen. TANGE zal het met ons ééns zijn, dat men zich bij het onderzoek van den kleurenzin (hetzij keuring of niet) niet mag binden aan één verschijnsel, maar zich de gelegenheid moet verschaffen ook andere verschijnselen te ontdekken. Daarom heeft de anomaloscoop beperkte beteekenis, zooals trouwens reeds door NAGEL werd verklaard: „es handelt sich um eine Vorrichtung, die eine einzige bestimmte Mischungsgleichung mit spektralen Lichtern auszuführen gestattet, die besondere diagnostische Bedeutung hat”. De anomaloscoop is te duur voor den keurenden arts, maar te eenvoudig voor den arbiter. Voor

dezen laatste zijn de ietwat hogere kosten, aan ons toestel verbonden, echter van niet zoo overwegend belang.

Amsterdam, 26 Maart 1911.

W. P. C. ZEEMAN.

GENEZING VAN RINGWORM MET RÖNTGEN-STRALEN.

In het *Ned. Tijdschr. voor Geneesk.* van 4 Maart II. bldz. 816 vond ik vermeld de verhandeling van E. DORE, over de genezing van ringworm met RÖNTGEN-stralen (*Lancet*, 18 Februari). In dit bericht mis ik de scherpe onderscheiding tusschen ringworm en hoofdzeer, twee verschillende besmettelijke hoofdziekten. De bij uitstek gunstige resultaten, die DORE in zijn stuk vermeldt, hebben betrekking op ringworm, echter niet op favus. Hierbij zijn recidieven na RÖNTGEN-bestraling talrijk. Het oordeel van SABOURAUD, den grondvester van deze subtiele behandelingsmethode, luidt in deze: schilfer-favus met miliaire scutula in de schilfers en schotelfavus (deze vormen leveren het groote contingent van het hoofdzeer) geven altijd recidief. Dit vereischt evenveel tijd en vraagt meer moeite ter verwijdering, dan het eerst verkregen resultaat. De andere behandelingsmethode (duur 5—10 maanden) wordt hierbij dikwijls verder toegepast.

Amsterdam, 24 Maart 1911.

D. MUIJS.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Staatscommissie reorganisatie tandheelkundig onderwijs.

De *Nederlandsche Staatscourant* n°. 74, 1911, bevat het volgende bericht:

Bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 3 September 1906, werd ingesteld een commissie, aan welke werd opgedragen het voorbereiden van voorstellen tot wijziging der voorwaarden tot verkrijging der bevoegdheid van tandmeester, en tot reorganisatie van het tandheelkundig onderwijs aan de Rijksuniversiteit te Utrecht.

Als uitvloeisel van den arbeid der commissie zijn thans bij Koninklijke boodschap van 28 Februari 1911 de beoogde wetsontwerpen bij de Staten-Generaal ingediend.

Derhalve is aan de leden der commissie de dank der Regeering betuigd, en de commissie zelve ontbonden.

Internationaal electrologisch en radiologisch congres.

De *Nederlandsche Staatscourant* n°. 61, 1911 bevat een verslag omtrent het vijfde internationale congres voor electrologie en radiologie op het gebied der geneeskunde, gehouden van 13 tot 18 September 1910 te Barcelona en uitgebracht aan den minister van binnenlandsche zaken door den vertegenwoordiger der Nederlandse regeering op dat congres dr. J. G. GOHL te Amsterdam. Wellicht het belangrijkste resultaat van dit congres is geweest, dat men thans is gekomen tot een internationale unificatie der methoden en der